

اصفهان؛ شهری با یک تاریخ پنهان در زیر زمین

در این مرحله، باستان‌شناسی فقط یک فعالیت پژوهشی نیست و می‌تواند به شناخت عمومی تاریخ شهر، ایجاد موزه‌های فرهنگی و شکل‌گیری فضاهای فرهنگی کمک کند؛ البته به شرط آنکه اصالت محوطه و اصول علمی در فرآیند معرفی حفظ شود.

کا از تراشه تا مسیر گردشگری؛ یافته زمانی دیده می‌شود که روایت شود

محسن جوری، باستان‌شناس و عضو هیئت علمی گروه باستان‌شناسی دانشگاه کاشان اظهار می‌کند: باستان‌شناسی شهری به ما اجازه می‌دهد تاریخ یک شهر را فقط از روی بناهای موجود در سطح زمین مطالعه نکنیم و لایه‌هایی را نیز ببینیم که در زیر ساختار امروزی شهر قرار دارند. اصفهان از این نظر ظرفیت بسیار بالایی دارد و کاوش در بخش‌های مختلف بافت تاریخی می‌تواند اطلاعات تازه‌ای درباره روند شکل‌گیری و تحول شهر ارائه کند. او ادامه می‌دهد: اهمیت این موضوع زمانی بیشتر می‌شود که یافته‌های باستان‌شناختی در کنار مطالعات تاریخی و معماری قرار گیرد. یک کف‌سناری، یک دیوار، یک سازه آبرسانی یا مجموعه‌ای از یافته‌های سفالی به تنهایی شاید برای مخاطب عمومی قابل درک نباشد، اما زمانی که این شواهد در قالب یک روایت تاریخی کنار یکدیگر قرار می‌گیرند، می‌تواند تصویری روشن از زندگی و ساختار شهر در یک دوره تاریخی ارائه دهد. این باستان‌شناس توضیح می‌دهد: اصفهان برای توسعه گردشگری باستان‌شناسی نیازمند آن است که از مدل بازدید صرف از بناهای شاخص عبور کند. می‌توان مسیرهایی را تعریف کرد که در آنها یک محوطه باستان‌شناختی، یک بنای تاریخی، یک گنر، یک سازه زیرسطحی و حتی یک موزه کوچک شهری در کنار یکدیگر قرار بگیرند و یک روایت واحد از تاریخ شهر را شکل دهند. جوری می‌افزاید: محصول گردشگری الزاماً به معنای ساخت یک مجموعه بزرگ یا تغییر اساسی در یک محوطه نیست، گاهی یک مسیر پیاده تاریخی، یک فضای نمایش یافته‌ها، تابلوهای علمی، بازسازی دیجیتال، روایت چندرسانه‌ای یا نمایش بخشی از شواهد در محل می‌تواند ارتباط گردشگر با یک یافته را برقرار کند. مهم این است که اطلاعات تخصصی با زبان قابل فهم در اختیار مخاطب قرار گیرد و گردشگر احساس کند بخشی از تاریخ واقعی شهر را کشف می‌کند.

کا حفاظت از لایه‌های تاریخی باید پیش از توسعه شهری دیده شود

علیرضا جعفری‌زند، باستان‌شناس و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم و تحقیقات تهران، در گفتگو با خبرنگار مهر اظهار می‌کند: بخش قابل توجهی از تاریخ اصفهان در زیر سطح فعلی شهر قرار دارد و همین مسئله باعث می‌شود هر پروژه عمرانی در بافت تاریخی نیازمند توجه جدی به مطالعات باستان‌شناختی باشد. وقتی خیابان، مترو، زیرگذر یا تأسیسات شهری ایجاد می‌شود، ممکن است این پروژه‌ها با لایه‌هایی مواجه شوند که اطلاعات ارزشمندی درباره گذشته شهر در خود دارند. او ادامه می‌دهد: باستان‌شناسی نباید زمانی وارد پروژه شهری شود که عملیات اجرایی آغاز شده و تصمیم‌های اصلی گرفته شده است. اگر قرار است از ظرفیت‌های باستان‌شناسی اصفهان حفاظت شود، شناسایی پهنه‌های حساس و مطالعات باستان‌شناختی باید در مراحل اولیه طرح‌های شهری مورد توجه قرار گیرد. در غیر این صورت

همه دستگاه‌ها در این حوزه باید بیشتر کار کنند و نمایندگان نیز باید وقت بیشتری برای این موضوع بگذارند. نماینده مردم همدان و فامنین در مجلس شورای اسلامی گفت: توصیه ما به دولت این است که در حوزه استفاده از ظرفیت جوانان و نخبگان جامعه توجه بیشتری داشته باشد و در حوزه هوش مصنوعی

نشانی: اصفهان، میدان آزادی، خیابان دانشگاه
نرسیده به حکیم نظامی، کوچه شهید مصطفی روحانی (شماره ۱۹)، پلاک ۶، ساختمان رویداد پارسی
تلفن: ۰۳۱-۳۶۲۹۳۷۵۰-۲۱ (۵ خط)
فاکس: ۰۳۱-۳۶۲۹۳۷۲۱
لینتوگرافی و چاپ: شاخه سبز توزیع: رویداد پارسی

در روزگاری که نه خبری از یخچال بود و نه راهی برای ماندگاری گوشت در دل کوچ‌های طولانی، عشایر ایران راهی یافتند تا طعم و خوراک را مابها در دل دیگ‌های مسی زنده نگه دارند. «بزقورمه»، این میراث خاکستری‌رنگه نه فقط یک غذای محلی، که سندی زنده از هوشمندی بقا در دل طبیعتِ بی‌امان است.

به گزارش فارس، در دل گستره‌های بی‌کران و دشت‌های سوزان، جایی که آسمان بی‌پایان به زمین می‌پیوندد و زندگی در سایه کوچ و چادرهای سیاه جریان دارد، عشایر ایران همواره آشپزانی ماهر بودند که از دل طبیعت، گنجینه‌هایی از طعم و ماندگاری آفریدند. زمانی که پای یخچال در میان نبود و مسیرهای کوچ، مابها به درازا می‌کشید، کار گیرند در این میان، «بزقورمه» نه فقط یک غذای ناپار‌پوئند برای بقا و مزه هنر خود را به عشایر روشن کند. گردشگر نباید با یک بازسازی غیرواقعی یا یک روایت اغراق‌آمیز مواجه شود، بلکه باید بتواند با شواهد واقعی و مستند روبه‌رو شود. در چنین شرایطی، باستان‌شناسی شهری می‌تواند هم ابزار شناخت علمی گذشته و هم وسیله‌ای برای تقویت هویت تاریخی شهر باشد.

کا میراث فرهنگی می‌تواند میان کاوش علمی و گردشگری پیوند ایجاد کند

امیر کرمانده، مدیر کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان اصفهان اظهار می‌کند: باستان‌شناسی در اصفهان برای اداره کل میراث فرهنگی یک موضوع صرفاً پژوهشی نیست و حفاظت از لایه‌های تاریخی شهر باید در کنار معرفی و بهره‌برداری فرهنگی از این ظرفیت دنبال شود. در شهری مانند اصفهان که بخش مهمی از بافت تاریخی آن همچنان زنده است، همکاری میان میراث فرهنگی، شهرداری، دانشگاه‌ها و دستگاه‌های اجرایی برای شناسایی و حفاظت از محوطه‌های باستان‌شناختی اهمیت زیادی دارد. او ادامه می‌دهد: هر کاوش باستان‌شناختی باید با مجوز، نظارت تخصصی و حضور مجموعه‌های علمی مرتبط انجام شود و در محدوده‌هایی مانند کمربزرین، حساسیت لایه‌های تاریخی ایجاب می‌کند که عملیات کاملاً کنترل‌شده باشد. رویکرد اداره کل این است که کاوش‌های باستان‌شناختی بر اساس سوابق تخصصی انجام شود و دستگاه‌های اجرایی نیز بیش از هر اقلامی که می‌تواند در بهره‌برداری تاریخی اثر بگذارد هماهنگی لازم را با میراث فرهنگی داشته باشند. این موضوع در همکاری‌های مربوط به کاوش کمربزرین نیز مورد تأکید قرار دارد.

کا از کشف تا مقصد؛ حلقه مفقوده گردشگری باستان‌شناسی اصفهان

مسئله اصلی اصفهان کمبود میراث تاریخی نیست؛ مسئله، فاصله میان ظرفیت موجود و محصولی است که گردشگر بتواند آن را تجربه کند. باستان‌شناسی شهری این امکان را فراهم می‌کند که روایت تاریخ اصفهان از سطح بناهای شناخته‌شده به لایه‌های کمتر دیده‌شده شهر گسترش پیدا کند؛ اما این اتفاق زمانی رخ می‌دهد که کاوش علمی، حفاظت، مستندسازی، روایتگری و طراحی گردشگری در یک مسیر مشترک قرار گیرند. کمربزرین، چهارپایه و دیگر محوطه‌ها می‌توانند در این مسیر به نقاطی از یک شبکه تازه گردشگری تبدیل شوند؛ شبکه‌ای که به جای بازتولید همان تصویر آشای اصفهان، تاریخ شهر را از زیر سطح آن بیرون می‌کشد و به گردشگر نشان می‌دهد اصفهان فقط آن چیزی نیست که امروز بر زمین دیده می‌شود، بلکه شهری چندلایه است که هنوز بخش‌هایی از تاریخ آن در انتظار خولده‌شدن و روایت‌شدن قرار دارد.

کا جایگاه والای بزقورمه در جغرافیای فرهنگ‌عشایری

مجید نادری درشوری، رئیس اداره امور عشایر شهرضا در این باره می‌گوید: در میان ایل قشقایی، بزقورمه از رونق و احترامی خاص برخوردار است، و به‌عنوان یک غذای تجملی و مجلل، ویژگی دورهم‌نشینی‌های خانوادگی، اعیاد و پذیرایی از مهمانان عزیز طبع می‌شود. او با بیان اینکه در میان عشایر قشقایی این غذا یکی از کهن‌ترین نشانه‌های هویتی محسوب می‌شود، ادامه داد: عشایر در گذشته، بزقورمه را درون مشک (ظرف چرمی) ریخته و در جای خنک انبار می‌کردند تا در سرمای زمستان، گرمابخش جانشان باشند. نادری با اشاره به ارزش تغذیه‌ای این غذا گفت: از نظر تغذیه‌ای، این گنجینه عشایری ترکیبی است از پروتئین حیوانی و گیاهی، و انرژی لازم برای روزهای پرمشقت کوه را به یک وعده غذایی کامل و مقوی تبدیل کرده است. بزقورمه، روایتگر زندگی سخت اما باشکوه مردمانی است که با هوش و ذکاوت خود از دل نیاز، هنر خلق می‌کنند. این غذا شناسنامه آسپزی مقاومت و ماندگاری است؛ غذایی که از آتش بیابان‌ها جان گرفته و امروز بر سفره‌های شهری نشست است تا یادآور غرور، صبوری و اصالت ایل‌های سرزمینمان باشد. حفظ این میراث ارزشمند نه فقط به معنای تکرار یک دستور پخت، بلکه زنده نگاه داشتن بخشی از هویت تاریخی ایرانی کوچ‌رو است.

www.esfahanemrooz.ir

این نامه اطلاع حرفه‌ای در لینک «درباره ما» سایت اصفهان امروز منتشر شده است.
www.esfahanemrooz.ir

چهلستون میزبان تن‌پوش فاخر اشراف صفوی شد

تثبیت و استحکام‌بخشی، رسیدگی به درها و پنجره‌ها، رفع برخی کسختگی‌ها و تیشهریزی در مجموعه دنبال شده است. او افزود: توجه به حفاظت از بنا و اشیاء در کنار برنامه‌ریزی برای معرفی آثار، در بخش مکمل در مدیریت یک مجموعه تاریخی و موزه‌ای محسوب می‌شود و هدف این‌است که امکان نمایش آثار بیشتری برای مخاطبان فراهم شود. مدیر پایگاه جهانی کاخ موزه چهلستون یکی از محدودیت‌های موجود برای توسعه نمایش آثار را کمبود و پتیرن‌های مناسب و به‌روز موزه‌ای عنوان کرد و گفت: محدودیت‌های موجود در زمینه و پتیرن، دست پایگاه را برای نمایش تعداد بیشتری از اشیاء ارزشمند موجود در مجموعه تا حدودی بسته است. هادی پور اظهار کرد: پیگیری‌هایی از تهران و اداره کل موزه‌ها انجام شده و تلاش بر این است که در قالب اعتبارات لازم، طراحی، ساخت و نصب و پتیرن‌های جدید و تخصصی برای مجموعه دنبال شود. او افزود: توسعه و پتیرن‌ها می‌تواند ظرفیت نمایش آثار چهلستون را افزایش دهد و امکان معرفی بخش بیشتری از اشیاء تاریخی و فرهنگی موجود در مجموعه را برای گردشگران، پژوهشگران و شهروندان فراهم کند.

کا پوشاک تاریخی اصفهان؛ ظرفیتی برای پیوند میراث فرهنگی و طراحی معاصر

مدیر پایگاه جهانی کاخ موزه چهلستون همچنین پوشاک تاریخی اصفهان را ظرفیتی قابل توجه برای حوزه میراث ناملموس و طراحی لباس دانست و گفت: پوشش اصفهانی در دوره‌های مختلف تاریخی، از صفویه و قاجار تا دوره پهلوی و روزگار معاصر، دارای ویژگی‌های فرهنگی و هنری قابل توجهی است. او افزود: نمایش این تن‌پوش‌ها می‌تواند علاوه بر معرفی تاریخ پوشاک، زمینه‌ای برای ارتباط میان میراث فرهنگی و جامعه طراحان مد و لباس استان فراهم کند. هادی پور ادامه داد: برنامه‌ریزی برای ارتباط بیشتر با طراحان مد و لباس اصفهان می‌تواند به بازشناسی الگوهای پوشاک تاریخی و بهره‌گیری خلاقانه از عناصر فرهنگی آن در طراحی‌های معاصر کمک کند. او تأکید کرد: هدف از این رویکرد، معرفی زیبایی‌ها و ویژگی‌های پوشش تاریخی و فرهنگی اصفهان و ایجاد زمینه برای آگاهی بیشتر جامعه نسبت به میراث پوشاک است؛ موضوعی که می‌تواند در حوزه میراث ناملموس نیز اهمیت ویژه‌ای داشته باشد.

کا چهلستون در مسیر تبدیل‌شدن به یک موزه ترکیبی؛ از پتیرن تا بازدید مجازی

مدیر پایگاه جهانی کاخ موزه چهلستون در بخش دیگری از سخنان خود از برنامه‌ریزی برای توسعه حضور مجازی این مجموعه خبر داد و اظهار کرد: ظرفیت‌های فناوری‌های نوین و هوش مصنوعی امکان تازه‌ای برای معرفی اشیا و فضاهای موزه‌ای به مخاطبانی ایجاد کرده که امکان حضور فیزیکی در موزه را ندارند. هادی پور گفت: نشست‌هایی با فعالان بخش خصوصی در حوزه سرمایه‌گذاری و فناوری انجام شده و هدف این است که از ظرفیت این بخش برای توسعه وسبسات و بسترهای مجازی چهلستون استفاده شود. او افزود: در این مسیر، معرفی تصویری و محتوایی اشیاء انتشار فیلم و عکس، ارائه اطلاعات موزه‌ای و فراهم‌کردن امکان بازدید مجازی از مجموعه در حال بررسی و برنامه‌ریزی است. مدیر پایگاه جهانی کاخ موزه چهلستون ادامه داد: به‌ررورسانی تابلوهای راهنما و حرکت به سمت الکترونیکی‌شدن اطلاعات نیز از دیگر برنامه‌هایی است که برای ارتقای تجربه بازدیدکنندگان دنبال می‌شود.

بازگشایی اماکن تاریخی غیر قابل بازدید روستای تاریخی ایبانه

پایش بناهای تاریخی ایبانه که در حال حاضر اماکن بازدید عمومی ندارند اشاره کرد و افزود: حفاظت و پایش مستمر این بناها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است و وضعیت آن‌ها باید به‌صورت کارشناسی موردبررسی قرار گیرد. او تصریح کرد: مقرر شد اعضای حاضر در جلسه، راهکارها و پیشنهادهای خود را در خصوص نحوه بازگشایی مسجد جامع و مدیریت بازدید گردشگران حاضر در دفتر پایگاه میراث‌فرهنگی ایبانه خبر داد. او افزود: در جلسه‌ای که با حضور مسوولان محلی برگزار شد، موضوع بازگشایی مسجد جامع، به‌ویژه در روزهای تعطیل و زمان حضور گردشگران، موردبحث و تبادل نظر قرار گرفت. شریفی ادامه داد: با توجه به اهمیت تاریخی و فرهنگی مسجد جامع ایبانه و استقبال گردشگران از این روستای تاریخی، تلاش داریم با همکاری مسوولان محلی و هیئت‌امنائی مسجد، راهکار مناسبی برای بازگشایی و مدیریت بازدید از این بنای ارزشمند پیدا کنیم. رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان طنطنز به موضوع مانیوتورینگ و

رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان طنطنز گفت: اماکن تاریخی غیرقابل بازدید روستای تاریخی ایبانه بازگشایی می‌شود.

هاجر شریفی از برگزاری نشست بررسی راهکارهای بازگشایی مسجد جامع تاریخی ایبانه و همچنین برخی از اماکن این روستا که بازدید عمومی ندارند، در محل دفتر پایگاه میراث‌فرهنگی ایبانه خبر داد. او افزود: در جلسه‌ای که با حضور مسوولان محلی برگزار شد، موضوع بازگشایی مسجد جامع، به‌ویژه در روزهای

تعطیل و زمان حضور گردشگران، موردبحث و تبادل نظر قرار گرفت. شریفی ادامه داد: با توجه به اهمیت تاریخی و فرهنگی مسجد جامع ایبانه و استقبال گردشگران

از این روستای تاریخی، تلاش داریم با همکاری مسوولان محلی و هیئت‌امنائی مسجد، راهکار مناسبی

برای بازگشایی و مدیریت بازدید از این بنای ارزشمند پیدا کنیم.

رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان طنطنز به موضوع مانیوتورینگ و

رئیس اداره میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی شهرستان طنطنز به موضوع مانیوتورینگ و